

ІНТЕГРАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСКУ СИСТЕМУ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ

Вітценко Л.Р., здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Ю.С. Синиця**
ІННІ ім. Ю. М. Потебні Запорізького національного університету

Сучасний стан національної системи обліку в Україні можна визначити як трансформаційний, оскільки він характеризується частими змінами нормативно-правової бази, що регулює питання обліку; катастрофічними наслідками, що несе за собою повномасштабне військове вторгнення Росії; економічними та соціальними потрясіннями, які впливають на розвиток держави, а також гострою необхідністю гармонізації обліку, що зумовлено активізацією євроінтеграційних процесів в нашій державі.

Перші кроки інтеграції національної облікової системи розпочалися з реформування нормативно-правового забезпечення відповідно до вимог законодавства ЄС у сфері бухгалтерського обліку. Так, було прийнято Указ Президента України «Про перехід України до загальноприйнятої у міжнародній практиці системи обліку та статистики» (1992 р.), яким покладено на Державну службу статистики України, Міністерство фінансів України, Міністерство економіки України, Національний банк України загальне керівництво впровадженням в Україні єдиної системи обліку, що відповідає загальноприйнятій міжнародній практиці [1, с. 332].

Безпосереднє запровадження міжнародних стандартів шляхом їх адаптації до економіко-правового середовища і ринкових відносин в Україні почалося із ухвалення Програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів (1998 р.). Значним кроком на шляху реформування обліку стало затвердження Стратегії застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні (2007 р.), при цьому основним державним органом, який відповідав за організацію роботи з адаптації законодавства України до законодавства ЄС у сфері бухгалтерського обліку було визначено Міністерство фінансів України.

У 2011 р. було створено Інтернет-ресурс Міністерства фінансів України, який забезпечив безкоштовний доступ до інформації щодо ключових питань МСФЗ та їх правових аспектів, навчальних матеріалів, наукових статей та практик застосування МСФЗ підприємствами в Україні. Це створило необхідні передумови для

формування та реалізації заходів щодо застосування МСФЗ; моніторингу їх застосування; координації діяльності та інформаційної підтримки у сфері застосування МСФЗ; заходів з підвищення кваліфікації бухгалтерів тощо [1, с. 334].

Однією з умов Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (2014 р.) стало впровадження на національному рівні МСФЗ для поступового наближення законодавства у сфері бухгалтерського обліку до норм ЄС. У 2017 р. Верховна Рада України внесла зміни до Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», які зробили обов'язковим складання звітності за МСФЗ українськими компаніями, які підпадають під такі критерії: емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, великі підприємства. Крім цих категорій, компанії можуть самостійно прийняти рішення про перехід на модель обліку за МСФЗ в Україні.

На думку окремих дослідників, з метою ефективного впровадження МСФЗ, вітчизняній нормативно-правовій базі у сфері регулювання бухгалтерського обліку слід вирішити ряд проблем, до яких можна віднести:

- велику кількість нормативно-правових актів та їх неузгодженість;
- спрямованість державного регулювання на затвердження нормативно-правових актів без чіткого визначення виконавців та органів, відповідальних за їх розробку та контроль за виконанням;
- недостатнє методичне забезпечення порядку ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності у розрізі конкретних видів економічної діяльності, галузей та об'єктів обліку;
- часту зміну або швидке прийняття нових нормативно-правових актів;
- ненадійність системи управління для складання фінансових звітів за міжнародними стандартами фінансової звітності;
- неузгодженість норм міжнародних стандартів з існуючим в Україні законодавством [1, 3].

Виходячи з цього, для забезпечення належного рівня інтеграції національної системи обліку в європейську необхідно забезпечити:

- 1) зростання ефективності та прозорості втручання держави у формування та реалізацію політики у сфері бухгалтерського обліку з урахування стандартів соціальної відповідальності;
- 2) здійснення коротко-, середньо- і довгострокового програмування загальнодержавної облікової політики в тісній

співпраці державних та недержавних інституцій, які формують та реалізують політику у сфері обліку та звітності;

3) законодавче визначення категорії «професійний бухгалтер», відповідно до законодавства Європейського Союзу;

4) законодавче врегулювання місця та функцій професійних організацій бухгалтерів та аудиторів у процесі формування та реалізації політики у сфері бухгалтерського обліку;

5) створення налагодженого процесу своєчасного оприлюднення перекладів текстів МСФЗ та змін до них, а також відповідного методичного забезпечення до них;

6) регулювання бухгалтерського обліку з врахуванням специфіки окремих сфер та галузей національної економіки;

7) залучення професійних громадських об'єднань та іншої зацікавленої громадськості до розробки стандартів, норм та правил регулювання обліку;

8) співпраця з міждержавними, міжурядовими, професійними організаціями у сфері обліку та зацікавленою громадськістю;

9) необхідність зміцнення кадрового потенціалу у сфері бухгалтерського обліку [1, 2].

Таким чином, підготовка вступу України до ЄС вимагає інтеграції бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів, що в свою чергу допоможе покращити прозорість, конкурентоспроможність та управління українських компаній, а також забезпечить довгостроковий розвиток економіки нашої держави.

Інформаційні джерела

1. Долбнєва Д. В. Інтеграційні процеси в обліковій системі України: сучасний стан та основні напрямки здійснення. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*. 2017. Випуск 1 (49). Т.1. С. 330-337.

2. Олійник Я. В. Організація бухгалтерського обліку в умовах міжнародної інтеграції : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.09. Київ, 2016. 528 с.

3. Шафранська Л. Т. Адаптація вітчизняної системи бухгалтерського обліку та звітності до міжнародних стандартів. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія* : матеріали II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, м. Тернопіль, 20 листопада 2017 року. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/25125/1/63.PDF>